

WERK **GELD** TECHNOLOGIE MONDIALISERING

Gewoon de AEX volgen, is lucratief

De voorstanders van indexbeleggen vinden dat de AFM een duidelijker voorkeur voor passief beleggen had moeten uitspreken. 'Jaarlijks gaan miljarden aan kosten bij beleggingsfondsen in rook op.'

Door Frank van Alphen

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) publiceert eind vorige maand de Leidraad actief en passief beleggen in het belang van de klant. Een van de aanbevelingen is dat actief beleggen niet per definitie beter is dan zonder premisses achter de index aan hobbelen. Indexbeleggers, zoals Brand New Day en Meesman Index Investments, en de beleggingsclub VEB hadden gehoopt op een steviger stellingname.

'Dat actief beleggen niet beter is, is een waarheid als een koe, maar je hebt er weinig aan', zegt Hendrik Meesman, die in 2005 indexfondsen op de Nederlandse markt introduceerde. 'In een literatuurstudie trekt de AFM veel duidelijker conclusies. Passief beleggen, het volgen van een index, is meestal beter, had je ook kunnen roepen.'

Dat actief beleggen, het slim selecteren van aandelen, soms tot betere resultaten leidt, zal Meesman niet ontkennen. 'Probleem is dat je niet van tevoren weet welke fondsmanager het beter gaat doen dan de index.'

De claim van indexfans wordt keurig geïllustreerd door een grafiek op de site van fondsenanalist Morningstar. Een groen, een oranje en een rood lijntje vertellen samen het verhaal. De drie lijntjes die parallel lopen, geven het grillige waardeverloop aan van een belegging van 1.000 euro gedaan begin 2001. Morningstar publiceert van elk beleggingsfonds zo'n grafiek.

Illustratie Peter van Hugen

Waakhond: pas op met complexe producten

Bij de grafiek van Robeco, 's lands grootste aandelenbeleggingsfonds, zien we dat een belegger iets minder dan 700 euro over heeft van zijn startkapitaal. Dat is het rode lijntje. Daarboven loopt het oranje lijntje: dat is het gemiddelde van alle vergelijkbare aandelenfondsen die Morningstar volgt. Boven dat lijntje

kronkelt de winnaar: het groene lijntje. Dit lijntje doet alsof is belegd in de MSCI World index, oftewel de benchmark van wereldwijd beleggende fondsen. De belegger die zijn kaarten had gezet op deze index is ook armer geworden de afgelopen tien jaar, maar heeft wel 10 procent meer over dan de Robecobelegger. Hij heeft nog 770 euro te besteden.

Fondsmanagers van actieve fondsen zoals ING Global Fund, BNP Paribas Obam en Rolinco, pretenderen het op de langere termijn beter te doen dan een zelfgekozen index. Deze benchmark is een mandje aandelen dat is samengesteld op basis van bijvoorbeeld marktkapitalisatie van

de beursgenoteerde firma's. De fondsmanagers gaan de strijd met de benchmark aan met een hand op hun rug gebonden. Ze beginnen al op achterstand vanwege de kosten. Die variëren van 1 tot 2 procent per jaar over het hele vermogen. Pas als het loon van de beleggingsexperts, de transactie- en verkoopkosten zijn goedge maakt, kan de fondsmanager beginnen met het werkelijk overtreffen van de benchmark.

Dat lukt zelden, schrijft de AFM in zijn literatuurstudie. De toezichthouder heeft alle onderzoeken naar het verschil tussen actief en passief beleggen van de afgelopen decennia doorgeploegd en komt tot de con-

Kosten blijven stijgen

Ondanks de slechte resultaten en de malaise op de beurs zijn de salarissen van Europese fondsmanagers flink gestegen. Uit een onderzoek van de Britse poot van adviesgigant PwC blijkt dat de beloning van gewilde fondsmanagers vorig jaar met 18 procent omhoog ging. In de sector vermogensbeheer klommen de lonen gemiddeld met 4 procent. De kosten die beleggingsfondsen in rekening brengen, zijn de afgelopen tien jaar flink gestegen. Als belangrijkste oorzaak noemen fondsen de zogeheten distributievergoeding. Deze vergoeding van 0,5 tot 1 procent per jaar van het vermogen gaat naar de bank die de fondsen verkoopt.

clusie dat het voor een actieve fondsmanager zeer moeilijk is op de langere termijn een overtuigend rendement te behalen. En het vinden van die enkele slimmerik is meer een kwestie van geluk dan van kunde.

De AFM vraagt zich met deze wetenschap af waarom de meeste particulieren hun geld in actieve fondsen hebben gestoken. De toezichthouder vindt dat banken en vermogensbeheerders meer op indexfondsen moeten wijzen. Dat gebeurt in de praktijk nauwelijks. Als banken al indexfondsen op het schap hebben liggen, dan verkopen ze liever huisfondsen of fondsen van derden omdat ze daar meer aan verdienen. Omdat indexfondsen hun eigen ruiten ingooien als ze te hoge kosten maken, betalen ze geen distributiekosten zoals actieve fondsen.

De makers van indexfondsen verwachten dat een verbod op deze distributievergoeding dat in de lucht hangt, tot een doorbraak zal leiden. 'Dan maken banken niet langer onderscheid tussen indexfondsen en andere fondsen', zegt Meesman.

De AFM maakt een kanttekening bij het gematigde enthousiasme voor indexbeleggen: kijk uit met complexe producten. Naast huis-tuin-en-keuken-indexfondsen die echt beleggen in bedrijven, wordt de markt de afgelopen jaren overspoeld door zogeheten etf's (exchange traded funds). Deze etf's zijn zo complex dat de gemiddelde particulier ze niet kan doorgronden. Sommige critici zien deze producten als een voorbode voor een nieuwe financiële crisis.

OP = OP

Postpakket drie straten verderop bezorgd...

Het verschijnsel brievenpost is al jaren in verval, maar de hoeveelheid pakketpost neemt dankzij de opkomst van webwinkels alleen maar toe. In combinatie met te krappe brievenbussen en het uitsterven van de huisvrouw, stelt dat postbedrijven kennelijk voor problemen.

De Amstelvener Jan-Bart Broertjes, een frequent pakjesbesteller, klaagt bij Op=Op over de pakjesservice van zowel Post.nl als DHL. Hij schrijft: 'Sinds de post geprivatiseerd is, is de definitie van het woord 'bezorgen' veranderd. 'Bezorgd' kan tegenwoordig behalve 'afleveren bij de geadresseerde' ook andere dingen betekenen, zoals: bezorgd bij een willekeurige buur-

man/-vrouw - waarschijnlijk niet die ene waar je ruzie mee hebt; bezorgd op een adres dat lijkt op dat van jou, maar met een net iets andere straatnaam; bezorgd door het in de regen voor de deur te zetten waar het ofwel doorweekt is geraakt, ofwel door een willekeurige voorbijganger is meegenomen.'

In een telefonische toelichting zegt Broertjes dat hij al een paar keer een bestelling is misgelopen, omdat het fout ging bij de bezorging. 'Ik woon in de xxx-sstraat 34, maar hier in de buurt is ook een xxx-plein, met ook een huisnummer 34. Dat adres heeft een andere postcode, maar toch gebeurt het geregeld dat zij mijn pakketjes krijgen en ik die van hen. Ik wil de PTT terug!'

Postbezorgers moeten de geadresseerde via een briefje in de

brievenbus laten weten waar zij het pakket hebben afgegeven. Maar dit gebeurt niet altijd, zegt Broertjes.

...maar waar?

Zijn recentste bestelling - een pakket boeken - was volgens het Track & Trace-systeem bezorgd, maar dat wist niet waar. Het postbedrijf ook niet, want dat was blijkbaar niet ge-

registreerd. Broertjes: 'Dan moet ik dus de halve straat aflopen om uit te vinden waar mijn pakket is.'

Broertjes voornaamste grief betreft dan ook het Track & Trace-systeem waarmee de klanten van Post.nl en DHL het bezorgingstraject van het postpakket op internet kunnen volgen. 'Je kunt zien wanneer het is verzonden, wanneer het pakket in het distributiecentrum ligt, en wanneer het is bezorgd. Maar als het bij die laatste stap, de enige die mij interesseert, fout gaat, heb je niets aan Track & Trace.'

Volgens Post.nl zou de geadresseerde wel degelijk in Track & Trace moeten kunnen zien bij wie het pakket is afgeleverd. De bezorger moet dat na bezorging in het systeem invoeren en ook altijd een briefje in de bus gooien met het af-

leveradres. Een Post.nl-woordvoerder: 'We kunnen helaas niet garanderen dat dat in 100 procent van de gevallen goed gaat.'

Broertjes moet zich met zijn klacht eigenlijk tot de afzender van het pakket wenden, stelt Post.nl. 'De verzender is onze klant, niet de ontvanger. Als de verzender zeker wil weten dat het pakket aankomt, moet die het aangetekend of verzekerd versturen. Dat kost iets meer, maar dan mag de postbode het alleen aan de geadresseerde afgeven.'

Is uw bestelling ook spoorloos?

Mail deze en andere ervaringen naar op=op@volkskrant.nl

Bijdrage: Yvonne Hof